

Regio Groot Gent

Provincie Oost-Vlaanderen & Geopark Schelde Delta

Grootste meer van Noordwest-Europa uit laatste ijstijd ligt in Oost-Vlaanderen: "Hier zijn schelpen van 15.000 jaar oud"

Archeologen van de universiteit Gent hebben sporen gevonden van het grootste meer uit de ijstijd van Noordwest-Europa. Het strekte zich uit van Gent tot Stekene. "Nu zien we laaggelegen akkers, maar via boringen halen we eeuwenoude schelpfragmenten naar boven", zegt Machteld Bats van provincie Oost-Vlaanderen.

Radio 2, Ward Schouppe

wo 06 okt 2021 ☀ 12:02

Z'n 13.000 tot 15.000 jaar geleden, aan het einde van de laatste ijstijd, vormde zich in het noorden van Oost-Vlaanderen een groot ondiep meer dat van Mendonk tot aan Klein-Sinaai liep. Het was toen het grootste van Noordwest-Europa. Het meer zelf is niet meer te zien maar het landschap verradt wel dat het er gelegen heeft. Archeologen van de universiteit Gent hebben bij een grootschalig onderzoek van 2008 tot 2012 onder leiding van professor Philippe Crombé sporen teruggevonden.

"Je hoeft hier maar enkele tientallen centimeter diep te gaan om schelpjes te vinden die meer dan 10.000 jaar oud zijn", zegt Machteld Bats. Zij werkte vroeger voor de professor en organiseert nu voor provincie Oost-Vlaanderen boringen om groepen te vertellen over de bijzondere geschiedenis.

Er zijn veel sporen van het meer terug te vinden, de kalklaag is erg goed te zien

Machteld Bats, archeologe bij provincie Oost-Vlaanderen

Universiteit Gent

"Als je in de grond boort, vind je eerst een veenlaag", vertelt Luc Bauters van de provincie. "Dat zijn moerasplanten die verrot zijn toen alles hier onder water kwam te staan." Diepere boringen brengen de kalkgrond naar boven die duizenden jaren geleden de bodem van het meer vormde. "Het meer maakt deel uit van een heel bijzonder gebied dat we op termijn willen laten erkennen als Geopark Schelde Delta <<https://www.scheldedelta.eu/>> door UNESCO."

Machteld Bats

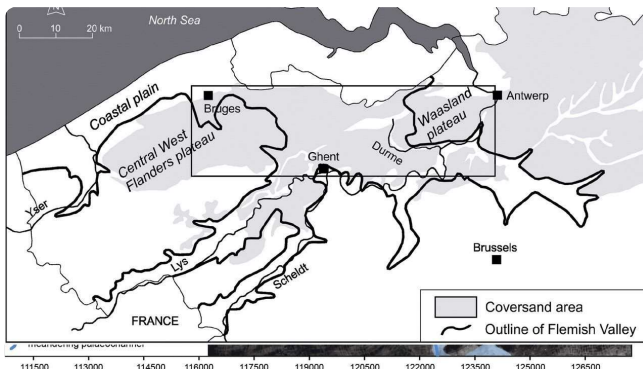

De kalkgrond leent zich perfect om zaken, zoals schelpen, heel goed te bewaren

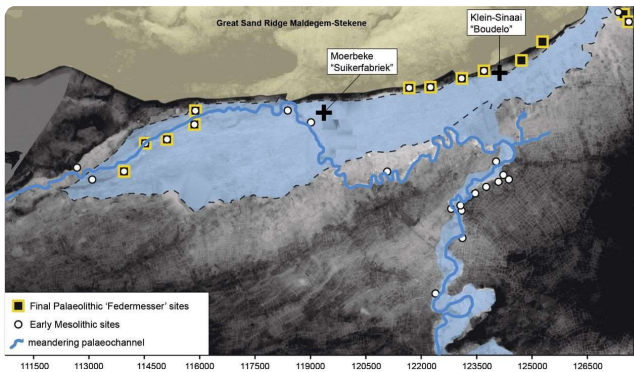
Machteld Bats, archeologe bij provincie Oost-Vlaanderen

"We vinden hier fragmenten van zoetwaterschelpen terug. Microscopisch onderzoek geeft nog meer informatie. Zo zijn er onder meer ook sporen van waterinsecten. Van vissen zijn die er, vreemd genoeg, niet. Vermoedelijk was het meer op dat moment niet verbonden met een waterloop zodat vissen er eenvoudigweg niet geraakten. Mensen woonden er wel rond het meer." Het gebied was voor hen interessant omdat dieren water kwamen drinken en zo makkelijke prooien waren voor jagers", zegt Bats. Er zijn tal van prehistorische kampementen te vinden rond het meer, het is een enorm boeiend gebied", benadrukt professor Philippe Crombé van de universiteit Gent.

lees verder onder de kaartjes

kaart uit studie van universiteit Gent – het grote meer bevindt zich naast het Waaslandplateau

kaart uit studie van universiteit Gent – het grote meer strekt zich uit van Mendonk tot Stekene

Beluister het verslag van Radio 2-reporter Ward Schouppe:

Zand van de Noordzee op de oevers

"Weinig mensen weten dat in de laatste ijstijd de Noordzee droog lag en dat het zand van toen is weggewaaid en hier een grote dekzandrug heeft gevormd die van Maldegem tot Stekene loopt", gaat Bats verder. Dat niveauverschil valt nu nog goed te zien. "Op de gebieden, die tot 8 meter boven de zeespiegel liggen, is er nu nog altijd bewoning of zijn er bossen aangeplant. De plaats waar het meer lag, is te vochtig om er te bouwen."

Monniken hebben de gebieden met succes kunnen droogleggen

Luc Bauters, archeoloog bij provincie Oost-Vlaanderen

Na de ijstijd droogde het meer op maar bleef het gebied wel drassig. "Het is zo dat oudere bewoners van deze streek zich nog herinneren dat je hier na hevige regen met een bootje kon varen over de akkers", zegt Luc Bauters. "De grond is vochtig gebleven maar monniken van de abdij van Boudelo, die even verder lag, hebben wel succesvol gronden drooggelegd." De abdij is tijdens de godsdienstoorlogen afgebroken, de monniken zijn gevlucht naar Gent, waar ze een onderkomen vonden in het Baudelohof.

Lees verder onder de simulatie van het grote meer uit de ijstijd

Provincie Oost-Vlaanderen & Geopark Schelde Delta

Iedereen archeoloog

Dat het grootste meer uit de ijstijd in Oost-Vlaanderen lag, weten weinig mensen en daar willen de archeologen veranderingen in brengen. "We doen regelmatig ook boringen met scholen en klassen om ze te tonen dat je hier letterlijk bovenop de geschiedenis zit", vertelt Machteld Bats.

Wie een schelpje vindt uit de ijstijd, mag het gewoon meenemen

Machteld Bats, archeologe bij provincie Oost-Vlaanderen

Ook tijdens de Archeologiedagen, komend weekend, zijn er boringen waar jong en oud kunnen aan meedoen. Het volledige programma vind je op de [website van het event <https://www.archeologiedagen.be/>](https://www.archeologiedagen.be/).

